

Nr 2
JULI
2018

Information från Torsby kommun

NY BOKBUSS I TJÄNST

SOLPANELER

TORSBYKALASET I SOMMAR

SOMMARENS EVENEMANG

FÖRSTA HUNDLEKGÅRDEN

2000 FÖLJARE PÅ FACEBOOK

Innehåll

LEDARE.....	2
KVARTERET BJÖRKEN FORMAS	3
BALANSERA MERA – TRÄNING OCH MOTION	4
BEROENDEMOTTAGNINGEN	6
HELTID I VÄRDEN	7
HUNDELEKÅRDEN – DEN FÖRSTA I TORSBY KOMMUN.....	8
TÄNK OM – LANGA INTE TILL MINDERÅRIGA	9
PRAO – HAR DU JOBB ATT ERBJUDA?.....	10
NY BOKBUSS I TJÄNST.....	12
SLÄKTFORKNING PÅ BIBLIOTEKET.....	13
KOMMUNALA BADPLATSER.....	14
TORSBYKALASET I SOMMAR	15
SOMMARENS EVENEMANG	16
SOMMARLOVSAKTIVITETER FÖR BARN.....	18
SKIDTUNNELNS PERSONAL.....	20
2000 FÖLJER OSS PÅ FACEBOOK.....	21
NATURVÅRDSBIDRAG ATT SÖKA	21
SOLPANELER	22
TEST MED SOLCELLER PÅ KOMMUNFÖRRÅDET	23
OBLITAGATORISK FUNKTIONSKONTROLL (OVK). 24	
ÖPPET HUS/UTSTÄLLNING PÅ FAMILJECENTRALEN	25
TORSBY FLYGPLATS	26
FÖRÄNDRINGAR PÅ TUAB.....	27
KONSUMENT: BÄST FÖRE ELLER SISTA FÖRBRUKNINGSDAG	28
BREDBAND – FIBERSÄSONG	29
NY I VALET?	30
SÄTERKULTURFÖRENINGEN PRESENTERAR SIG.....	32

Torsby kommuns informationstidning Torsby Nu

Besöksadress: Nya Torget 8, Torsby

Postadress: Torsby kommun, 1. Strategiavdelningen, 685 80 Torsby

Telefon: 0560-160 00 (växel) Telefax: 0560-160 25

E-post: torsby.kommun@torsby.se Webbplats: www.torsby.se

Ansvarig utgivare och redaktör: Annette Lauritzen,

0560-160 04, annette.lauritzen@torsby.se

Layout: Birgitta Brorson, birgitta.brorson@gmail.com

Foto omslag: Johanna Bengtsson

Motiv omslag: Lilla Signe Bengtsson, 2,5 år firar

Svenska flaggans dag, vår nationaldag

Utgivning: Fyra nummer 2017 Upplaga: 8200 ex.

Tryckeri: Tryckeri Storkirk-Knappen, Karlstad. Miljömärkt trycksak,

licensnummer 341 0126. FSC-märkt Mixed Sources

Torsby Nu finns även som taltidning och på www.torsby.se/torsbynu

Från vinter till sommar

Efter en riktig gammeldags vinter fick vi och nu är det redan dags för sista numret av Torsby Nu innan sommaren.

Sommarlovet kan kännas lång för många barn och det är kanske inte alltid så lätt att hitta lämpliga aktiviteter – lite beroende på var man bor. Då känns det fint att vi liksom förra året har fått bidrag från staten för att genomföra sommarlovsaktiviteter av varierande slag. Barn är olika men vi hoppas att det ska finnas något som intresserar alla i det program som fritidsavdelningen erbjuder.

Miljö- och energidebattens vågor har gått höga i vår kommun under våren och det finns många tankar kring hur vi bäst ska kunna ta vårt ansvar för den globala miljön här i vår kommun. Det går inte att blunda för att vi alla behöver hjälpas åt för att minska användningen av fossila bränslen och solceller kan vara ett sätt att bidra till en hållbarare miljö. En solvärmeanläggning kan minska behovet av köpt energi med cirka 6000 kWh per år i en normalstor villa. Har man en större byggnad kan solcellerna kanske producera så mycket att det blir möjligt att även sälja till elnätet. För att testa en fullskalig solcellsanläggning på plats har kommunen beslutat sätta upp solceller på kommunförrådets tak och förhoppningsvis kommer det att leda till fler projekt framöver.

Innan nästa nummer kommit ut har det varit val till kommunen, landstinget (Region Värmland är arbetsnamnet) och riksdagen. Det kan bli mycket med all information som flödar över oss men jag vill ändå avslutningsvis slå ett slag för vikten av att använda rösträtten. Om du är osäker om vilka val du kan rösta i eller var du kan rösta finns information att få via kommunens receptioner i Torsby och Sysslebäck.

*Till sist önskar vi alla invånare
och sommargäster en riktigt
skön sommar!*

ANN-KATRIN JÄRÅSEN (S)

kommunstyrelsens ordförande
0560-160 17, 073-271 22 03
ann-katrin.jarasen@torsby.se

Torsby Bostäders VD Håkan Laack berättar om planerna för kvarteret Björken.

Två arkitektfirmor formar KVARTERET BJÖRKEN

När Torsby Bostäder gick ut med en idéävling om att bygga bostäder på kvarteret Björken i Torsby kom det in tre olika förslag. Nu går Torsby Bostäder vidare med två av dem.

De tre arkitektfirmorna var Klara, Mondo och Tengbom. Tre ganska olika förslag där Torsby Bostäder till slut fastnade för två av dem, nämligen Klara och Tengbom. Inte så vanligt kanske men en spännande lösning tycker Torsby Bostäders vd Håkan Laack.

I våras besökte han arkitektfirmorna i Karlstad och de ska nu komma in med en gemensam lösning på hur området ska se ut där deras bostäder möts. Det förslaget kommer i slutet av augusti.

Centralt vid Östmarksvägen

Kvarteret Björken består av Björkholmen och Björkängen, ett tre hektar stort område som ligger vid Östmarksvägen. Tittar man norrut skimtar Holmesskolan och går man ner till vattnet syns baksidan av Torsby herrgård. Längs med vattnet ska det dock inte byggas något utan det är till för allmänheten.

Ettapet planeras i den östra delen av kvarteret Björken, närmast gångbron mellan herrgårdsområdet och Östmarksvägen. Här är tanken att det byggs bo-

städer enligt Klaras förslag. Traditionellt röda hus som smälter samman med den röda byggnaden med Torsby Fordonsmuseum och de röda husen vid Bruksalén. Ettapet två och tre byggs västerut enligt Tengboms förslag som innehåller olika typer av hus.

Detalplan klar i år

Arbetet med detaljplanen pågår för fullt och Håkan Laack hoppas att den ska kunna antas av kommunfullmäktige senare i år. Men ännu återstår en rad utredningar och så ska planen ställas ut. Hur många bostäder det blir i slutändan vet han inte. Byggtiden beräknar han till närmare ett och ett halvt år.

På Torsby Bostäders hemsida www.torsbybostader.se kan du läsa mer om planerna i kvarteret Björken.

Du kan också ringa till Håkan Laack på tfn 0560-272 45 eller sända e-post på hakan.laack@torsby.se.

Text och bild: Maria Ivansson, tfn 070-300 19 82

**Balansera
mera**

Balansera MERA

Hitta balansen med träning och motion

Att bra mat och motion håller oss friska längre vet vi – men vad betyder det och hur hänger det ihop med fallolyckor?

Fallolyckor är den olyckstyp i Sverige som orsakar flest akutbesök, inläggningar på sjukhus och dödsfall. Varje år faller cirka 70 000 personer så illa att de behöver uppsöka vården. Drygt 1000 personer dör. De allra flesta som faller är 60 år eller äldre, men sanningen är att alla kan falla.

Om hur mediciner, näringsriklig och varierad mat kan påverka din balans har du kanske läst om i föregående artiklar i Torsby Nu, men känner du till att regelbunden fysisk aktivitet påverkar din balans på ett positivt sätt?

Alla kan göra något!

Att öka balans, styrka och uthållighet är ett bra och effektivt sätt för att minska antalet fall. Alla kan utföra något oavsett ålder och fysiskt status.

Fysisk aktivitet bör vara regelbunden, så det är viktigt att du prövar dig fram till aktiviteter som du trivs med. Många tycker exempelvis det är roligare att röra sig i grupp. Det aldrig för sent att börja.

Balans

Enkla balansövningar kan du göra var som helst, hemma, i affären eller under promenaden. Om det känns vingligt så håll i en vägg, möbel, kundvagn eller din rollator. Utöver att du får större stabilitet och bättre hållning så minskar du också risken för skador och överbelastningar.

Styrka

Styrkeövningar leder till ökad styrka, starkare skelett samt förebyggande av skador med bland annat minskat antal fallolyckor som resultat. Styrkeövningar kan man göra med hjälp av redskap och maskiner men även med enbart kroppsvikt.

Uthållighet

Regelbunden fysisk aktivitet är toppen för kroppen och minskar risken att falla, samt minskar risken för en rad åldersrelaterade sjukdomar. Ytterligare en positiv effekt av fysisk aktivitet är att din sömn förbättras, vilket kan påverka ditt allmänna hälsotillstånd och dina sociala aktiviteter.

Vill du veta mer om "Balansera mera" och hur du kan få en broschyr med tips och råd för att förhindra fallolyckor?

Hör av dig till våra fysioterapeuter Maria Steen, Carolin Andersson och Wim van Brouwershaven, tfn 0560-166 77 eller Mark van Geffen, områdeschef kommunrehab tfn 0560-160 40. Det går också bra med e-post till rehab@torsby.se.

Tänk på att:

- välja en aktivitet som du trivs med och efter din förmåga
- börja med det som känns lockande, utgå från dina förutsättningar och möjligheter
- undvika att sitta still länge, det är bra du tar som vana att resa dig upp regelbunden
- använda rätt skor till rätt aktivitet, sätt broddar på skorna när det är halt

Några enkla balansövningar som du kan träna på för att förbättra ditt balanssinne;

Res sig från sittande

Sitt på en stadig stol. Placera den ena foten framför den andra som när du promenerar. Försök att resa dig till stående. Om du behöver stöd för att komma upp, ställ stolen vid ett stadigt bord som du kan ta tag i med handen. Upprepa 8 gånger.

Tåhävningar

Sittande: sitt långt fram på stolen med fötterna stadigt på golvet. Gör 8 tåhävningar och skaka sedan lätt på benen.

Stående: gör 8 tåhävningar. Stöd vid behov lätt på en stol eller mot en vägg. Du kan stegra svårigheten genom att släppa handstödet

Bålvridningar

Stå rak med fötterna isär i höftbredd. Lägg armarna i kors framför bröstet eller placera en hand på ett stöd. Sträck på ryggen och vrid sedan huvudet och axlarna åt höger. Se till att du bara vrider överkroppen, inte höfterna. Återgå till startpositionen och upprepa åt andra sidan. Upprepa 10 gånger.

Stå på ett ben med stöd

Stå nära intill ditt stöd och håll vid behov i det. Stå rak och lyft ena foten från golvet. Håll positionen i 10 sekunder. Upprepa med andra benet. Upprepa 10 gånger.

Annette Eriksson Qvicker, Elisabeth Hed, Annika Buvik och Karin L. Nilsson. Foto: Annette Lauritzen

Välkommen till beroendemottagningen

Har du frågor och funderingar kring din alkoholkonsumtion eller är du rädd för att alkohol, droger eller spel börjar skapa problem? Eller är du anhörig till någon som har dessa problem?

På beroendemottagningen kan du få hjälp med bedömningar, rekommendation på lämpligt stöd och information om var hjälpen finns.

Känslor av ensamhet, ilska och maktlöshet är ofta vanliga hos anhöriga till missbrukare och en beroendesjukdom kan ta över inte bara en missbrukare utan också hela omgivningen. Till slut lever du ett liv i andra hand, där välmåendet alltid beror på någon annan. En kontakt med beroendemottagningen kan visa på vägar till förändring, där du som anhörig kan återta kontrollen över ditt liv.

Beroendemottagningen erbjuder även råd, information och kortare föreläsningar till andra som kommer i kontakt med missbruk och beroende av alkohol eller andra droger. Det kan till exempel vara arbetsplatser, skolor, vårdcentraler eller direkt till allmänheten.

Beroendemottagningen erbjuder

- Råd och stöd. Vid rådgivning kan du vara anonym och du registreras inte någonstans
- Motivationssamtal
- Provtagning
- Snabb kontakt med socialtjänsten om du behöver behandling vid institution eller i öppenvård efter beslut enligt gällande lagstiftning.
- Samtalsbehandling – enskilt eller i grupp för alkohol- eller drogberoende
- Råd och stöd till anhöriga – enskilt eller i grupp

På beroendemottagningen träffar du socialsekreterare och alkohol- och drogterapeut. Beroendemottagningen är öppen för besök måndagar 8-11 och torsdagar 15-17. Du kan även nå personalen vardagar på telefontiden 8.30-9.30, övrig tid svarar vi i telefon om det finns utrymme.

Vi erbjuder behandlingskontakt med erfaren personal, som kan hjälpa dig att forma individuella mål samt visa på vägar och metoder som du kan använda dig av för att nå målen.

All kontakt med oss är kostnadsfri

Beroendemottagningen finns på Björkarna, Vävaregatan 2 i Torsby, med ingång på kortsidan.

Om du vill ringa oss kan du antingen nå oss via växeln 0560-162 00 eller om du vill prata direkt med någon av oss har du våra telefonnummer här.

Vi som jobbar här är

Annika Buvik, socialsekreterare, 0560-161 54,

annika.buvik@torsby.se

Elisabeth Hed, behandlingsassistent, 0560-161 77,

elisabet.hed@torsby.se

Annette Eriksson Qvicker, socialsekreterare,

0560-161 29, annette.eriksson.qvicker@torsby.se

Karin L. Nilsson, alkohol och drogterapeut,

0560-162 29, karin.l.nilsson@torsby.se

MONA RAHM

IFO-chef

0560-161 68

mona.rahm@torsby.se

Socialförvaltningen inför heltid i vården

Personalen inom vården kommer att få höjd sysselsättningsgrad, det kommer att ske gradvis och från och med 2021 ska all personal ha en heltidsanställning.

Heltidsanställningar är viktiga både för den anställde och för arbetsgivaren. Den anställde ska kunna ha bra arbetsvillkor och kunna leva på sin lön, och för arbetsgivaren är det viktigt att man har tillgång till kompetens genom sin personal.

Ett projekt på tre arbetsplatser

HR-avdelningen fick tillsammans med socialförvaltningen ett uppdrag av kommunstyrelsen att se på möjligheten att införa heltider inom vård- och omsorgsverksamheten.

Vi startade ett projekt för att pröva olika modeller för hur man ska hantera och organisera frågan om heltider. Projektet omfattade tre arbetsplatser där personalen erbjöds möjlighet att gå upp till en högre sysselsättningsgrad än vad de hade i sin grundtjänst. En relativt stor andel av personalen på arbetsplatserna valde en högre sysselsättningsgrad.

För att bedöma effekterna av höjd sysselsättningsgrad har arbetsmiljön mätts vid minst två tillfällen. Resultatet av mätningarna är att det inte sker någon negativ förändring av arbetsmiljön vilket är mycket viktigt. Efter att projektet nu är avslutat så har socialförvaltningen valt att fortsätta med högre sysselsättningsgrader på de arbetsplatser som var med i projektet.

Alla arbetsplatser får heltid

Förvaltningen kommer att gå vidare så att alla arbetsplatser ska arbeta utifrån heltidsmodellen. Højningen av sysselsättningsgraderna kommer att ske gradvis och från och med 2021 ska all personal ha en heltidsanställning. Förvaltningen har dock bestämt att man ska ges möjlighet att söka en nedsättning av sysselsättningsgraden om man av någon anledning inte kan jobba heltid. Arbetsgivare och facket Kommunal har fört och för en nära dialog om hur processen går framåt.

Vill du veta mer?

Hör gärna av dig till socialchef Ulla-Lena Larsson på tfn 0560-161 76 eller till mig.

ANDERS BJÖRCK

bitr. kommundirektör/ HR-chef

0560-160 86

anders.bjork@torsby.se

Vill ni komma och leka frågor Tessie och Allan. Tessie, 5 år är en Nova Scotia Duck Tolling Retriever, rasen kallas ofta Tollare. Allan 5 år, är en Briardhanne. Det är dessa två vänner som är avbildade på välkomstskylten utanför hundlekgården.

Foto: Annette Lauritzen

Första hundlek- gården för lek och spring

I Torsby kommun finns nu en hundlekgård (hundrastgård) där du kan låta din hund springa fritt tillsammans med andra hundar. Det är en f.d. tennisplan mellan bostadsområdet Ria och Kilåsen som blivit tummelplats för hundar.

– Det var ett förslag från en invånare, att det vore bra att det fanns en sådan här hundlekgård, säger Urban Hallström på tekniska avdelningen. Vi tittade på lite olika platser, och fann denna som ändå stod oanvänd, och med relativt små medel kunde vi göra i ordning den till en hundlekgård.

Hundlekgården är öppen dygnet runt och gratis att använda. Lekgården är som en stor grusad yta med ordentligt stängsel.

När du besöker en hundlekgård, tänk på att

- Städa efter din hund
- Ha uppsikt över din hund
- Visa hänsyn till andra hundar och människor som är där
- Du släpper lös din hund på eget ansvar

Hundlekgårdar kallas ibland för hundrastgårdar, men är alltså inte ett ställe där man ska låta sina hundar bajs, utan ett ställe där de kan leka och man plockar bort eventuellt bajs efter hunden.

Vill du veta mer om hundlekgården, ring gärna till Urban Hallström på tfn 0560-162 13.

ANNETTE LAURITZEN

kommunikationsstrateg
0560-160 04
annette.lauritzen@torsby.se

TÄNK OM - Mot langning

Festivaler och liknande tillställningar under sommartid är risktillfällen då många tonåringar dricker alkohol.

En av de viktigaste åtgärderna för att minska alkoholkonsumtionen bland unga är att påverka tonårsföräldrar och unga vuxna. Syftet med Tänk Om är att sprida kunskap och information till föräldrar om tonåringars alkoholvanor. Målet är att minska tillgängligheten på alkohol genom att få tonårsföräldrar att förstå riskerna med en tidig alkoholdebut.

Köp inte ut eller bjud

Många föräldrar får frågan om de kan tänka sig att köpa ut och ibland kan det vara svårt att veta hur man ska agera gentemot sin tonåring. I synnerhet då man som förälder utsätts för "tjat" och påtryckningar. Varför ska du som förälder till exempel inte köpa ut några få alkoholäsk till din dotters första tjejmiddag? Och är det verkligen fel att ge sin artonåriga son en flaska skumpa i samband med att han tar studenten? Eller själv bjuda på några glas och tro att det nog är bättre än att de får från någon okänd. Som förälder är det viktigt att du tar ansvar, är tydlig med dina förväntningar och står upp för sådant du tycker är viktigt. Och säger nej ibland.

Tonåringar tycker att det är fel

Enligt undersökningar tycker de flesta tonåringar att föräldrar som köper ut till sina barn gör fel. Ibland tjuvar tonåringar för att se var gränsen går men det betyder inte nödvändigtvis att de vill att föräldern ska ge med sig. Att sätta upp regler och hålla sig till dem är ett sätt att visa omtanke.

Vem köper ut?

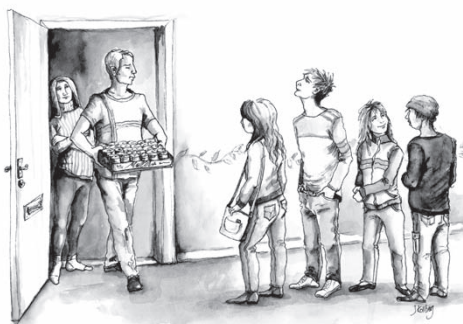
Det är vanligast att ungdomarna får tag på alkoholen genom "snälla" kompisar och kompisars syskon. De vill vara snälla, men konsekvenser det kan få är våld, kränkningar och olyckor. Prata med din tonårings äldre syskon och kompisar om vad som är okej eller inte. Många ungdomar avstår från att dricka om de inte får alkoholen från någon de känner.

Lokala förebyggande Rådet (LFR)

JÖRGEN JOHANSSON
ANDT-samordnare
070-316 60 77
jorgen.johansson@torsby

CAROLINE ERIKSSON
kommunpolis
070-609 18 83
caroline.eriksson-a.eriksson@polisen.se

Alla känner någon som känner någon som kan köpa ut. "Vissa vill bara ha pengar och bryr sig inte om att man är ung"

TÄNK
OM

www.tänkom.nu

Varför är det viktigt att skydda ungdomar från alkohol?

Det kan dröja ända fram till 25 års ålder innan hjärnan är fullt utvecklad. Fram till dess är den känsligare för alkohol eller andra drogers negativa påverkan. Vidare är ofta i berusat tillstånd som många testar narkotika för första gången.

"Ju mer vi kan hjälpas åt att senarelägga alkoholdebuten, desto bättre."

Fler fakta och handfasta tips för dig som är förälder hittar du på www.tänkom.nu samt www.tonarsparloren.se

Vi stödjer arbetet mot langning.

Läs mer på tänkom.nu

FRYKENSKOLA

Adam, Maja, Ida och Vincent börjar i 8:an på Frykensskolan och ska ut på sin första prao nästa vår.
Foto: Lena Rattfelt

PRAO - viktigt för eleven och näringslivet

Till hösten kommer Frykensskolans och Kvistbergets alla årskurs 9 att vara ute på prao under fem dagar och under vårterminen är det årskurs 8:as tur.

Matilda och Ninja gick ut 9:an på Kvistbergsskolan i vår. De är båda glada att de fått chansen att ha prao under högstadiet. Foto: Lena Rattfelt

I skolan utbildas framtidens arbetskraft och i och med prao skapas en naturlig kontakt mellan skola och näringsliv som är en vinning för både eleverna och företagen. I nästan alla branscher kan vi se att företag har kompetensförsörjnings-svårigheter nu och i framtiden och i skolan finns det massor av elever som ännu inte valt vilken väg

de ska ta i yrkeslivet. Detta är en chans för arbetsgivarna att visa sin bransch för unga, motiverade och nyfikna elever som snart ska göra sitt första yrkesinriktade val i livet; gymnasievalet.

Eleverna får insyn i arbetslivet

Genom att ta emot en praktikant ger företaget en ung människa möjlighet att få insyn i och erfarenhet av arbetslivet. Praktiken kan spela en avgörande roll i den ungas fortsatta studie- och yrkesval. Det kommer läggas stor vikt vid att hitta praoplats som passar ändamålet och där eleverna får en bra handledare som guidar och visar arbetsplatsen. De flesta av eleverna är mycket positiva till prao och ser fram emot möjligheten.

– Det vore kul att se verkliga arbetsplatser, så att man vet hur det är att jobba, säger Ida.

– Inför gymnasievalet vore det bra att få se arbetsplatser som de olika gymnasieprogrammen kan leda till. Vi vet ju inte så mycket om det riktiga arbetlivet, säger Maja.

– Det är bra för då får man testa på att ta mer ansvar. Om man får en praoplats som är kul så kanske man kan välja ett gymnasieprogram som har med det att göra, resonerar Vincent.

– Vore bra att få se hur det går till på olika arbetsplatser, menar Adam.

Alla fyra är överens om att de hoppas att företagen i Torsby ser denna möjlighet att faktiskt visa våra unga vårt näringsliv och samtidigt vara med och bidra till framtidens kompetensförsörjning inom olika branscher.

Kvistbergsskolans elever har haft prao i alla år och det är ett mycket positivt inslag i lärandet tycker eleverna.

– Jag har haft praktik på Kommunhuset i Sysslebäck och på Torsby sjukhus och det va spännande och lärorikt. Nyttigt att få se riktiga arbetsplatser, säger Ninja.

– Mina praoveckor hade jag på Torsby sjukhus och hos en frisör. Det underlättade mitt val till gymnasiet, berättar Matilda.

Praotider 2018 - 2019

Kvistbergsskolan åk 8 vecka 11
Frykenskolan åk 8 vecka 12 och 13
Kvistbergsskolan åk 9 vecka 45
Frykenskolan åk 9 vecka 46 och 47

Vill du veta mer?

Är du intresserad av att ta emot en eller flera praoelever eller har funderingar? Sänd e-post till lena.rattfelt@torsby.se eller ring 070-261 03 10

Bokbussen är värdefull och viktig i vår biblioteksverksamhet, anser kulturchef Annika Wredenberg som är mycket nöjd med kommunens nya bokbuss.

Foto: Maria Ivansson

Nya bokbussen – ett rullande konstverk

Den är speciell, världens finaste bokbuss. Så sa kommunalrådet Ann-Katrin Järåsen när hon invigde kommunens nya bokbuss under Våryran i Torsby centrum, fredagen den 11 maj 2018.

Det var många som passade på att titta in i bussen under Våryran och provsitta soffan längst bak och även låna böcker. Bokbussens utsida beundrades också. Den är verkligen speciell med motiv som konstnären Albin Liljestrand i Ransby har skapat. Han fanns på plats vid invigningen och var även han nöjd med hur hans bilder blev på den stora bussen.

Dags för ny buss

En ny bokbuss var både nödvändig och efterlängtd eftersom den gamla började bli alltmer till åren med

krämpor både här och där. Den nya bokbussen har tillverkats av finska Kiitokori utifrån bibliotekspersonalens önskemål.

Fler användningsområden

Bokbussen har en inredning och utrustning som gör att den kan användas på många nya sätt, till exempel till sagoläsning, filmvisning och olika aktiviteter. Den är förstas tillgänglighetsanpassad och utrustad med både dator och skrivare för att kunna jobba vidare med den digitala servicen till de som besöker bussen.

Albin Liljestrands konst kommer att synas på vägarna i norra Värmland i många år framöver.

– Det är verkligen roligt att vi har köpt en helt ny buss och att vi har haft möjlighet att utforma den för våra behov. Det är även speciellt att motivet på utsidan bussen är designat av den unge konstnären Albin Liljestrand, säger Annika Wredenberg, kulturchef.

Förtidsrösta i bokbussen

Ett av de första nya uppdragen är att bokbussen ska vara lokal för förtidsröstning och åka runt i kommunen enligt en tillfällig turlista.

MARIA IVANSSON

biblioteksassistent och kultursamordnare
0560-161 01
maria.ivansson@torsby.se

Är du sugen på att börja släktforska? Kontakta gärna Nordvärmlands Släktforskarförening så får du många bra tips av bland andra Per Täppers.

En gång i månaden finns Nordvärmlands släktforskarförening på Torsby bibliotek och då är ofta Anne-Marie Stjernberg, Lili-Ann Jönsson och Marita Ångsbo på plats.

Foto: Maria Ivansson

Släktforska på biblioteket

– Släktforskning är ute, säger Per Täppers med allvarlig min.
– Åh nej, protesterar genast Lili-Ann Jönsson och Marita Ångsbo, eftersom intresset för släktforskning bara växer.

Det är den första torsdagen i månaden och Nordvärmlands Släktforskarförening träffas som vanligt på Torsby bibliotek. Där sitter de ett par timmar och vem som helst kan komma dit och få tips och råd om hur man släktforskar. På biblioteket finns nämligen datorer med olika program, bland annat Arkiv Digital. En hörna har gjorts i ordning på övervåningen med både datorer och annat material.

Denna dag är Per Täppers på plats liksom Lili-Ann Jönsson, Marita Ångsbo och Anne-Marie Stjernberg. Det är inte så många som kommer till biblioteket men att intresset för släktforskning är stort det vet de. Dels har det varit en del tv-program i ämnet, dels har det blivit mer tillgängligt och många sitter hemma och släktforskar. Till exempel är Riksarkivets digitala forskarsal (SVAR) numera gratis sedan årsskiftet.

– Men det allra nyaste är DNA-forskningen, säger Per Täppers.

Med hjälp av DNA kan man få många nya fakta om släktingar över hela världen. Sedan berättar de om hur man kan börja släktforska. Starta med Sveriges befolkning, när personen är född, gå vidare till den aktuella Födelseboken, därefter Husförhörslängder, Döda, Födda och Vigda...eller hur det nu var?

Nordvärmlands släktforskarförening har funnits i dryga 20 år och har 190 medlemmar. Vem som helst kan nyttja föreningens datorer på biblioteket, man behöver inte vara medlem. Fråga bibliotekspersonalen.

Det finns en risk med att börja släktforska, det är svårt att sluta. Men framför allt, det finns hjälp att få hos Nordvärmlands Släktforskarförening.

MARIA IVANSSON

biblioteksassistent och kultursamordnare
0560-161 01
maria.ivansson@torsby.se

Välkommen till våra kommunala badplatser

Foto: Morgan Bäckvall

Sommaren är här och det ska vi fira med sol och bad. Vi hoppas att du får många sköna sommardagar, och välkommen att tillbringa dem på någon av kommunens badplatser.

I Torsby kommun finns ett antal natursköna badplatser fritidsavdelningen samverkar med föreningslivet och arbetsmarknadsavdelningen när det gäller drift och skötsel av dessa. Miljö- och byggkontoret tar vattenprover regelbundet under sommaren.

Kommunens badplatser är obevakade. Vi har heller inga simskolor i sjöarna längre utan all simskoleverksamhet är förlagd till Torsby-Badet och Sysselebacksbadet. Badbryggor finns på några få badplatser i kommunen på grund av att våra badplatser är obevakade har vi beslutat att ta bort badbryggorna från de flesta badplatser i kommunen

detta har gjorts för att vi ska ha säkra miljöer och risken för olycksfall ska begränsas.

Livbojar ska finnas vid alla våra kommunala badplatser, vi kontrollerar regelbundet livräddningsutrustningen så att den fungerar som den ska och att den hänger på plats och är funktionsduglig.

Tänk på säkerheten

- Badplatsen är obemannad, det finns inga badvakter
- Bad sker på eget ansvar
- Badvakta varandra
- Vuxna ansvarar för sina barn
- Visa hänsyn
- Ring 112 i händelse av olycka

Kommunala badplatser

- **Bada** (Fryken), skötsel Bada IF
- **Kollsberg** (Fryken), skötsel kommunen
- **Kallnäs** (Fryken), skötsel kommunen
- **Vallviken Östmark** (Kläggen), skötsel kommunen
- **Rådom** (Pankland), skötsel kommunen
- **Lekvattnet** (Pågertjärn), skötsel Lekvattnets SK
- **Röjgårdens** (Röjden), skötsel kommunen
- **Bograngen** (Bograngstjärn), skötsel Finnskoga Tennisklubb
- **Kindsjön**, skötsel Verdandi Skogsgården

Om du upptäcker skadegörelse på badplatsen är vi mycket tacksamma om du ringer till 070-316 10 23.

Att bada och simma är en härlig upplevelse och bra för folkhälsan nu ser vi fram mot sommaren med mycket sol och bad.

KICKI VELANDER

fritidschef

0560-166 90, 070-313 60 09

kicki.velander@torsby.se

**Torsby-
kalaset**
12-14 juli 2018

**Tre trivsamma kalasdagar för
familjen, släkten & kompisgänget!**

**Världscuptävling
på rullskidor**

i Torsby centrum
fredag 13/7. Mer info:
facebook.com/
skborearrangemang

**Barn-
aktiviteter
alla dagar**

Torsbykalaset 12-14 juli, ett efterlängtat sommarkalas!

Tre kalasdagar för hela familjen, släkten och kompisgänget. Det blir en fin blandning av artister från när och fjärran på scenen i Herrgårdsparken på kvällstid. På dagtid arrangerar Torsby kommuns fritids- och kulturavdelning roliga barn- och ungdomsaktiviteter på Björnevi, vid Torsbybadet och i Torsby centrum, alla barnaktiviteter är gratis. SK Bore arrangerar världscuptävling i rullskidor med prolog genom Torsby centrum.

Humorkalaset torsdag 12 juli

Dagtid för barn och ungdomar på Björnevi och Torsbybadet: Testa bl. a. bågskytte & Brasiliansk kampsport. Skateramp kommer att finnas. Bada och simma på Torsbybadet. Kvällstid i Herrgårdsparken: Jörgen Mörnbäck, Zinat Pierzadeh och Rådoscabaren. Chris & Jolene underhåller senare i serveringstältet.

Folk- & Rockkalaset med världscuptävling i rullskidor fredag 13 juli

Dagtid för barn och ungdomar i Torsby centrum: Allsång för barn med Anna Wilhelmson. Hoppborgar och hinderbanor vid Mejeristen (höghuset). På eftermiddagen blir det också världscuptävling i rullskidor med prolog genom Torsby centrum. Mer info om världscuptävlingen finns på facebook.com/skborearrangemang.

Kvällstid i Herrgårdsparken: Pernilla Andersson, Your Absent Friend, och Superscreamer. Rockskåpet coverband underhåller senare i serveringstältet.

Allsångskalaset lördag 14 juli

Dagtid för barn och ungdomar Torsby centrum: Låt fantasin flöda, testa Street Art med konstnären Super-G som har målat bland annat muren vid turistbyrån i Torsby centrum. Kvällstid i Herrgårdsparken: Lasse Berghagen, Göran Samuelsson, Johan & Charlotta

Birgersson och husbandet Kalasorkestern. Kevin Nordlund underhåller senare i serveringstältet.

Butikserbjudanden och en god bit mat i Herrgårdsparken

Under hela Torsbykalaser kommer butikerna i Torsby centrum att ha fina erbjudanden för alla som köper Torsbykalaspasset som gäller som entré till alla tre kvällarna i Herrgårdsparken. På kvällen i Herrgårdsparken kan du som önskar köpa god mat och dryck i serveringstältet.

Entré och biljettförsäljning

Förköp entré till kalaskvällarna i Herrgårdsparken: 200 kr per kväll eller 400 kr för Torsbykalaspasset (entré till alla tre kvällarna). Åldersgräns: 15 år (upp till 14 år går in gratis i målsmans sällskap). Entrébiljetter och kalaspas finns till försäljning hos Prima Sport, Euronics och Turistbyrån i Torsby centrum.

Torsbykalaset arrangeras av näringslivsföreningen iTorsby som består av representanter från näringslivet och Torsby kommun. På www.visittorsby.se/torsbykalaset2018 uppdateras Torsbykalaset program och nyheter allteftersom.

ULRIKA ANDERSSON

marknadsföringsstrateg
070-659 60 06

ulrika.andersson@torsby.se

Sommars 2018

JULI

Tisdag 10 juli

19:00 Livemusikkväll med Ole Ivars, Fröknarna Fräs, Torsby camping.
19.00 Musik i sommarkväll, Norra Ny kyrka, Stöllet.
19.00 Jympa med Friskis & Svettis, Björnevi Torsby.

Onsdag 11 juli

16.00 Folktrace, Nya Klarälvs cupen, Östmark.

Torsdag 12 juli

19.00 Torsbykalaset med bl.a. Zinat Pierzadeh, Jörgen Mörbäck mfl gäst-artister på scen i Herrgårdsparken.
17.00 Kvällsgemyt på Tomta hembygdsgrd, Södra Finnskoga
19.00 Musik i sommarkväll, Helena Ek och Peter Jansson, Fryksände kyrka, Torsby.
19.30 Drive-in-bingo, Leksbråten, Rådom.

Freitag 13 juli

Östmarksdagarna börjar, 13-22 juli.
17.00 Kolmilan tänds, kolbulleservering, Åsbyvallen, Östmark
19.00 Visafton Hembygdsgrden Hagen, Östmark. Kom i tid öppet på logen från kl. 17.00!
Torsbyrullen, WC rullskidor. Sprint i Torsby centrum.
19.00 Torsbykalaset, Pernilla Andersson, Superscreamer, Your Absent Friend på scen i Herrgårdsparken.

Lördag 14 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli.
Torsbyrullen, WC rullskidor. Masstart fri stil Mårbacken – Finnsjön.
09.00 Slättergille på Tomta Hembygdsgrd, Södra Finnskoga.
10.00-18.00 Nysockenmarknad, Värnäs
11.00-15.00 Hembygdsdagarna, Forsens dag och underhållning, Strängsforsen.
11.00 Åshagshöjdens backtävling för motorcyklar.
12.00-16.00 Hembygdsdag med tema Skogens Dag på Hembygdsgrden Kollsberg, Torsby.
14.00 Drive-in-bingo, Idrottsgården Bograngen.

18.00 Musik i Sommarkväll, Tina Wåhlén m.fl. Norra Finnskoga kyrka, Höljes.
19.00 Torsbykalaset med Lasse Berghagen mfl gäst-artister på scen i Herrgårdsparken, Torsby.
22.00 Cykelfest i Pustaparken, Kristinefors.

Söndag 15 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli
Torsbyrullen, WC rullskidor. Jaktstart uppför Hovfjällsvägen, Överbryn
11.00 Finnskogens mopperunda, Åsbyvallen, Östmark..
12:00 Hembygdsdagarna, Sommarfest, Halvardstugan, Båtstad.
15.00 Drive-in-bingo, Höljes Folkets hus.

Måndag 16 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli
17:00 Bingo, Bastvålens Bygdegård.

Tisdag 17 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli
10.00-13.00 Kvarndag, Röjdåfors kvarn, Östmark.
19.00 Jympa med Friskis & Svettis, Björnevi Torsby.
19.00 Livemusikkväll med Top Cats, Fröknarna Fräs, Torsby Camping.

Onsdag 18 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli.
18.00 Finnskogens musik, Anna Fält, Finnskogscentrum, Lekvattnet.

Torsdag 19 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli
Kläggen runt, cykel 17 km, Åsbyvallen, Östmark.
19.00 Visor i sommarkväll, Björn Sandborg, Östmarks kyrka.
19.30 Drive-in-bingo, Leksbråten, Rådom.

Freitag 20 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli
14.00 Traktorrally 10-årsjubileum, Motorgården Östmark.
15.00-20.00 Rikkenbergets Hembygds-förening 60 år. Underhållning av TLT "Kultur på landsbygd"
19.00 Visafton Hembygdsgrden Hagen, Östmark. Kom i tid, öppet på logen från kl. 17.00.

22.00 Olofsvaka, Rita Björkman och Fredrik Jakobsson m.fl., Norra Finnskoga kyrka, Höljes.

Lördag 21 juli

Östmarksdagarna pågår 13-22 juli
9.00 Lieslätter på Finngården Ritamäki.
10.00-13.00 Östmarks Triathlon, Vallviken, Östmark.
14.00 Drive-in-bingo, Idrottsgården Bograngen.
18.00 Musik i sommarkväll, Norra Ny kyrka, Stöllet.
19.00 Livemusikkväll med Sofie & John, Fröknarna Fräs, Torsby Camping.
20.00 Dans till Black Jack, Östmarksparken.

Söndag 22 juli

12.00 Motorbanans dag, en av Östmarksdagarnas roligaste evenemang, Östmarks Motorbana.
14.00 Drive-in-bingo, Graneviksparken, Torsby.
14.00 Pilgrimsgudstjänst, Dalby Hembygdsgrd, Ransby.
15.00 Drive-in-bingo, Höljes Folkets hus.

Måndag 23 juli

17.00 Bingo, Bastvålens Bygdegård.

Tisdag 24 juli

60-års jubileum på Ljusnedalens bygdegårdsförening, Björbysåtern.
19.00 Jympa med Friskis & Svettis, Björnevi Torsby.
19.00 Livemusikkväll med Möra Per, Fröknarna Fräs, Torsby camping.

Onsdag 25 juli

Kvällsracet, folktrace på Femtåbanan, Ambjörby.

Torsdag 26 juli

19.00 Musik i sommarkväll, Per Bäcker duo, Fryksände kyrka, Torsby.
19.00 Musik i sommarkväll, Kallis Bengtsson, Södra Finnskoga kyrka, Bograngen.
19.30 Drive-in-bingo, Leksbråten, Rådom.

Freitag 27 juli

Jularbofestivalen, Dragspelsfestivalen "Livat i Finnskogen", Bograngen.

Lördag 28 juli

Fämtdagen, Ambjörby

Mer info och fler evenemang hittar du på visittorsby.se. Du kan också ringa till oss på Torsby turistbyrå tfn 0560-160 50 eller sända e-post på turist@torsby.se

Hundutställning, Svenska Terrier, Torsby Sportcenter.
9.00 Lieslåtter på Nordtorpssåtern.
12.00 -16.00 Hemvändardag med årets Vitsanning, utställningar, musik, sång & dans m.m.
14.00 Drive-in-bingo, Idrottsgården Bograngen.

17.00 Konsert med Geijerskolan, Ransäter, 130 medv., Fryksände kyrka, Torsby.
18.00 Utmarksmusiken, Ransbysåtern, Sysseleback.

Jularbofestivalen Dragspelsfestivalen "Livat i Finnskogen", Bograngen.

Söndag 29 juli

14.00 Drive-in-bingo, Graneviksparken, Torsby.

15.00 Drive-in-bingo, Höljes Folkets hus.

Måndag 30 juli

17.00 Bingo, Bastvålens Bygdegård.

Tisdag 31 juli

19.00 Jympa med Friskis & Svettis, Björnevi Torsby.

19.00 Livemusikkväll, Fröknarna Fräs, Torsby Camping.

AUGUSTI

Onsdag 1 augusti

18.00 Finnskogens musik, Tanja Kor-telainen, Finnskogscentrum, Lekvattnet.

Torsdag 2 augusti

19.00 Musik i sommarkväll, Christoffer Börjars och Jolene Fredriksson Börjars, Fryksände kyrka, Torsby.

19.30 Drive-in-bingo, Leksbråten, Rådom.

Fredag 3 augusti

Svennis cup 2018, fotbollscup i Torsby (3-5 aug).

19.00 Livemusikkväll, Christiania, Fröknarna Fräs, Torsby Camping.

Lördag 4 augusti

10.00 Knallemarknad, Sysseleback.

10.00 Stor loppis, Graneviksparken, Torsby.

11.00-15.00 Hembygdsdag, hantverk, rökugnsbak, nykärnat smör, servering, Karmenkynna, Lekvattnet.

14.00 Drive-in-bingo, Idrottsgården Bograngen.

21.00 Marknadsdans till Sandins, Sysselebacks Folkets park.

Söndag 5 augusti

10.00 Knallemarknad, Sysseleback.

15.00 Drive-in-bingo, Höljes Folkets hus.

19.00 Musikandakt, Alice Cicek, Julia Sundholm, Britta Nordberg, Dalby kyrka.

Måndag 6 augusti

17.00 Bingo, Bastvålens Bygdegård.

Torsdag 9 augusti

19.00 Musik i sommarkväll, Soul to Soul, Fryksände kyrka, Torsby.

Fredag 10 augusti

Finnskogafestivalen- Fartfylld folk-
race, Höljes motorbana.

19.00 Livemusikkväll, Pistonheads, Fröknarna Fräs, Torsby Camping.

Lördag 11 augusti

Finnskogafestivalen- Fartfylld folk-
race, Höljes motorbana.

09.00 Krocket-VM, Vitsand.

11.00 Lösöre- och Lidfjursauktion, Hembygdsgården Hagen, Östmark.

12.00 Finngårdens dag Rikkenberget, dragspelsmusik, Erland Edvardsson och berättelser om Gottlunds vandringar på Finnskogen, Niclas Persson. Motti&fläsk, Rikkenberget, Bograngen.

18.00 Musik i sommarkväll, Vansbro Brass, Dalby kyrka.

Söndag 12 augusti

Finnskogafestivalen- Fartfylld folk-
race, Höljes motorbana.

15.00 Drive-in-bingo, Höljes Folkets hus.

15.00 Drive-in-bingo, Leksbråten, Rådom.

Måndag 13 augusti

17.00 Bingo, Bastvålens Bygdegård.

Onsdag 15 augusti

18.00 Finnskogens musik, Leif Stinnerbom, Finnskogscentrum, Lekvattnet.

Torsdag 16 augusti

19.00 Musik i sommarkväll, allsång med Frippe, Lekvattnets kyrka.

19.00 Musik i sommarkväll, Bröderna Öjeberget, Nyskoga kyrka.

Fredag 17 augusti

16.00-00.00 Östmarksfestivalen, Festival med Rock'n Roll, Rockabilly, Rock, Country, Blues, Coverpop, Östmark.

Lördag 18 augusti

10.00 Ångdag, Ångrike, Oleby.

11.00 Antik & Loppmarknad, Hembygdsgården Kollsberg i Torsby.

11.00 Loppis på Dalby Hembygds-gård, Ransby.

Veteranmarknad på Marnadsplatsen, Torsby

16.00-00.00 Östmarksfestivalen, Rock'n Roll, Rockabilly, Rock, Country, Blues, Coverpop, Östmark.

20.00 Knytkalas på Karmenkynna, Southern Festival Train från Gbg underhåller, Lekvattnet.

21.30-01.00 Eldfest med fyrverkerier och dans till Streaplers i Älgsjövallen, Bjurberget.

Söndag 19 augusti

14.00 Drive-in-bingo, Graneviksparken, Torsby.

15.00 Drive-in-bingo, Höljes Folkets hus.

Måndag 20 augusti

17.00 Bingo, Bastvålens Bygdegård.

Torsdag 23 augusti

19.00 Kyrkomusiker i pastoratet bjuder på musik i Fryksände kyrka, Torsby.

Lördag 25 augusti

14.00 Scensommarrock - Rockfestival med liveband i Herrgårdsparken, Torsby.

Söndag 26 augusti

14.00 Drive-in-bingo, Graneviksparken, Torsby.

15.00 Drive-in-bingo, Höljes Folkets hus.

18.00 Orgelafton med Dr Wolfgang Reisner från Wien och Katharina Hieke, Fryksände kyrka, Torsby.

Måndag 27 augusti

17.00 Bingo, Bastvålens Bygdegård.

Lördag 1 september

08.00 Klarälvdalen Challenge.

09.00 Femtåfestivalen (folk-
race), Femtåbanan i Ambjörby.

10.00 Hovfjället Trail Run.

Söndag 2 september

09.00 Femtåfestivalen (folk-
race), Femtåbanan i Ambjörby.

14.00 Drive-in-bingo, Graneviksparken, Torsby.

15.00 Drive-in-bingo, Höljes folkets hus.

I sommar ska barn i åldrarna 6-15 år kunna få lite extra att välja på när det gäller olika aktiviteter. Torsby kommun har nämligen beviljats bidrag för att arrangera saker av alla möjliga olika slag under lovet. Vad sägs om hopp- och lekaktiviteter, hinderbana, gatukonst och cirkusskola – det är ett axplock av vad som kommer att hända.

ETT HÄRLIGT sommарlov för barn i Torsby kommun

Torsby kommun har beviljats ett statligt bidrag på drygt 380 000 kronor som ska gå till gratis aktiviteter för barn i åldrarna 6-15 år och som om inte det vore nog så har även nära 300 000 kronor sökts och beviljats till simskoleverksamhet. Det är kulturavdelningen och fritidsavdelningen som planerar och genomför alla aktiviteter i Torsby kommun under sommaren och det kommer att hända saker på flera platser, bland annat vid Björnevi och TorsbyBadet, omkring Sysslebäcksbadet och GA-hallen, samt även i Torsby centrum. Redan spikade datum är 12-14 juli i samband med Torsbykalaset i Herrgårdsparken, ett evenemang som blev mycket uppskattat under 2017 och som alltså fortsätter under 2018.

Sommarlovet fick en inledning med fem dagars cirkusskola med Duo Danzeros i Torsby. Här testade de unga deltagarna att cykla på enhjuling, jonglera, gå på lina, träna akrobatik och clownkonster. I slutet av sommaren kommer cirkusskolan tillbaka, den här gången till Sysslebäck.

Varje år anordnar fritidsgårdarna i kommunen ett årligt sommarläger i Östmark. Lägre är kostnadsfritt för alla deltagarna och anmälan tas upp på skolorna. På lägre får man prova på allt från fiske och fotboll till cykelutflykt och kanotpaddling. I år var även den nya bokbussen på besök i Östmark. Lägre brukar vara mycket uppskattat av de som varit med.

Under hela sommaren har biblioteken i Torsby och Sysslebäck projekt "Sommarboken": läs så många

böcker du vill, lämna in Sommarbokshäftet på biblioteket och du får en bok i present!

På våra badhus kommer det finnas möjlighet att ta simmärken under sommaren, så passa på att fila lite på simtekniken innan dess. Dessutom kan man helt gratis prova på vattengymna.

Den 12-14 juli sker en mängd olika aktiviteter, där torsdagen den 12 juli blir en dag på temat sport och annorlunda idrotter. Dagen hålls vid området på Björnevi och TorsbyBadet. Bland annat blir det skateboardramper, en uppvisning i Multi Martial Arts, MMA och det blir aktiviteter i simhallen. Fredagen 13 juli är en dag med hopp- och lekaktiviteter i Torsby centrum och lördagen 14 juli är temat för dagen kultur. Det blir Street art med graffiti-konstnären Super-G, Robert Forsberg, från Karlstad. Barn och ungdomar får möjlighet att måla och skapa tillsammans med konstnären under några timmar.

Den 13-17 augusti blir det cirkusskola med Duo Danzeros och den här gången är platsen GA-hallen i Sysslebäck. Vi hoppas att alla ni sommarlovslediga barn får ett riktigt härligt sommarlov och att ni får möjligheter och lust att testa någon av de här aktiviteterna!

Morgan Bäckvall

fritidsledare

070-670 13 50

morgan.backvall@torsby.se

STOLT personal

på Torsby Skidtunnel & Sportcenter

Skidtunneln har öppnat för den trettonde säsongen och personalen på Torsby Skidtunnel & Sportcenter är taggade och förväntansfulla för den nya säsongen. Vilka är vi då i receptionen? Här berättar vi lite om oss själva och vad vi brinner för.

Stolt personal på Torsby Skidtunnel & Sportcenter

Vi som bemannar receptionen, som ni oftast träffar på först, är Rasmus, Theréz, Camilla och Anna. Vi har ett bra samarbete inom kommunen och med privata aktörer gör vi tillsammans vår anläggning så mycket bättre. Vi är väldigt stolta över att få arbeta på Torsby Skidtunnel & Sportcenter som är ett stort besöksmål för Torsby. Vi vill att alla ska känna sig välkomna hit, oavsett om du ska åka skidor, motionera i Valberget eller ta en fika. Därför vill vi berätta lite om oss själva, så du får veta vilka vi är och lite om vad vi gör.

Aktiviter på sportcentret

Skridskobana, frisbeegolfpark, cykelleder, ute- och inomhusgym, motionsspår, vandringsleder, rullskidbana, orientering och mycket annat!

Öppettider sommarsäsong 1 juni-26 augusti

Måndag kl. 10-19

Tisdag-fredag kl. 9-19

Lördag-söndag kl. 9-17

Se avvikande öppettider på skidtunnel.se

Kontakta oss

Torsby Skidtunnel & Sportcenter

0560-270 00

info@skidtunnel.se

www.skidtunnel.se

www.facebook.com/skidtunnel

ANNA LINDQVIST

platschef

0560-270 00

anna@skidtunnel.se

Rasmus Blom

Rasmus Blom är vår talangfulla instruktör, som satsar på skidåkning och tränar på elitnivå. Han brinner verkligen för skidåkning och han har hjälpt över 1000 personer att utveckla sin teknik inom längdskidåkning. Tröttnar han inte?

-Nej, varje instruktionstillfälle är givande. Jag får göra det jag gillar bäst, åka skidor och hjälpa andra. Se deras utveckling och glädje för skidåkningen det värmer i hjärtat, berättar Rasmus.

Theréz Söderberg

Theréz Söderberg är vår smarta systemansvarige för kassan och ser till så att bokningssystemet fungerar. Hon är tvåbarnsmamma som även är "mamman" på jobbet och är van att ha flera saker igång samtidigt. Hon tävlade i skidor när hon var yngre och har tagit sig an Vasaloppet. Hon ser till så att våra aktiviteter och paket går att boka och blir lättillgängliga för gästen. Siffror, statistik, texter och problemlösningar är något jag tycker är fascinerande, berättar Theréz.

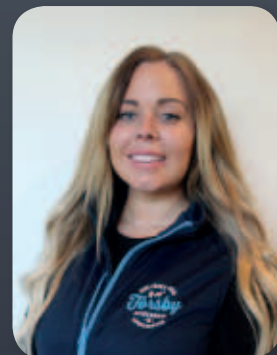
Camilla Persson

Camilla Persson är vår receptionsansvariga som ser till att allt rullar på som det ska och som har koll på läget. Hon har tidigare gått på Stjerneskolans idrottslinje Alpint, men efter skolan slutade hon åka utför och har funnit kärleken för längdskidor. Tävlingsmäniska som hon är så lyckades hon gå i mål som 78:e tjej på Vasaloppet 2015. Hon jobbar fortfarande med att inte vara så tävlingsinriktad då hon vill träna som "vanlig motionär" men det är lite kämpigt, berättar Camilla.

Anna Lindqvist

Anna Lindqvist är vår nya platschef och har hand om marknadsföringen. Jag är iväg på olika mässor, ser möjligheter och strävar efter att utveckla anläggningen. Jag är varken skidåkare, cyklist eller löpare i grunden, men jag tycker om att variera träningen. Oavsett vilken träningsform så gillar jag att träna med andra. Grupppass passar mig perfekt då jag får en kick av att fortsätta kämpa när jag annars kanske hade lagt av.

Välkommen att följa oss!

2000 följer Torsby kommun på Facebook.

Glädjande är det numera över 2000 personer som följer kommunen på Facebook! Och det bara på ett år. Vi hoppas att många ska vilja ha kontakt med oss via vår sida, att man gillar och delar det vi lägger ut, kommenterar och ställer frågor.

– Vi vill finnas där medborgare och besökare befinner sig, sa kommunchef Thomas Stjernedorff, i samband med att kommunen startade sin Facebook-sida i maj 2017. Jag hoppas på dialog och informationsutbyte.

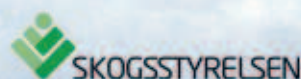
När du sänder ett meddelande till vår Facebook-sida eller gör ett inlägg på den, så är det vår personal i kommunväxeln/receptionen som läser sidan löpande, varje helgfri vardag kl. 8-16. De skriver svar till dig på din fråga eller ditt inlägg. De svarar antingen själva eller

med hjälp av fakta de får från verksamheterna. Svar får du inom 24 timmar, vardagar, vanligen betydligt snabbare förstås.

När det gäller övrigt innehåll på Facebook-sidan är tanken den att alla kommunens olika verksamheter ska bidra med inlägg som på ett eller annat vis är nyttigt, informativt eller roligt för våra följare att veta. När det t.ex. blir vattenavbrott eller andra "kriser" så fungerar Facebook som en av våra kanaler där vi hoppas kunna nå invånare för information och dialog.

Har du frågor kring kommunens information i olika kanaler, hör gärna av dig till kommunikationsstrateg Annette Lauritzen på 0560-160 04 eller annette.lauritzen@torsby.se.

Vill du veta vilka andra sociala medier som verksamheter inom Torsby kommun är med i kan du se det på www.torsby.se/socialamedier. Följ oss gärna på [facebook.com/torsbykommun](https://www.facebook.com/torsbykommun)

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Sök stöd för att utveckla natur och kulturvärden i skogen

Har du områden i din skog som är viktiga för växter och djur? Eller finns det spår från äldre tider, till exempel gamla husgrunder och stenmurar? Då kan du söka pengar för att sköta och utveckla dina natur- och kulturvärden. Stödet du kan söka heter "Skogens miljövärden".

De här åtgärderna kan du få stöd för

- Naturvårdsbränning: 28 000 kronor per bränning och 9 000 kr/ha
- Gallra fram ädellöv eller lövrik skog: 9 000 kr/ha
- Rensa kulturmiljöer: 1 300 kr/st
- Skapa våtmark i skog: 15 000 kr/ha
- Sköta natur- och kulturmiljöer: 9 000 kr/ha
- Röja och rensa stenmur: 850 kr/100 m

Lokala kontaktpersoner inom Värmlands distrikt

Gunnar Botström 0565-477 86

Erica Björndotter 0560-68 99 45

Ewa Nilsson 0560-68 99 57

E-post: foramn.efternamn@skogsstyrelsen.se

Vill du veta mer?

Läs på www.skogsstyrelsen.se/aga-skog/stod-och-bidrag/skogens-miljovarden

SOLCELLER

bidrar till en hållbar utveckling

Många står idag och funderar på solceller på den privata fastigheten, därför tog jag själv tag i saken och visar att det är ekonomiskt försvarbart!

Mitt namn är Oscar Arlestrand och jag arbetar som energiansvarig för Torsby kommuns fastigheter. I mitt arbete har jag möjligheten att förändra vår energiförbrukning så att vi når en mer hållbar utveckling i samhället där vi och nästkommande generationer kan leva ett tryggt och behagligt liv. Men det är inte bara kommunen som kan göra stora samhällsinsatser, även vi som privatpersoner och företagare har ett ansvar att förvalta den jord vi lever på. Om inte du och jag gör något, vem ska då driva på utvecklingen?

Det finns många sätt att se över sin miljöbelastning, man kan ändra hur hushållsapparater används, ändra uppvärmningssätt i boendet, tänka till på vilka varor och tjänster vi konsumerar osv.

Solceller, en av möjligheterna

Så vad gör man när man inte vill sluta äta kött om dagarna, vill se på sporten varje kväll, familjen fyller upp en tvättmaskin varje dag, man vill kunna resa utomlands två gånger om året och fortsätta ha 23°C inomhus under vintern? Ett alternativ kan vara att sätta upp solceller på sin/sina fastigheter.

Hemma på vår privata villa på Sundbergsvägen 3 installerade vi i början på maj i år en solcellsanläggning

på 9,6 kWp som beräknas ge 9400 kWh/år. Eftersom solceller har lång teknisk livslängd valde vi att byta tak i samband med detta. Totalkostnaden för nytt tak och solcellsinstallation hamnade på ca 250 000 kr efter ROT- och solcellsbidrag. Vi belånar hela investeringen och beräknar att intäkterna från såld el samt minskad elräkning ska ta ut räntekostnaderna samt ge oss ett ekonomiskt överskott på ca 2000 kr första året. Soliga dagar ger anläggningen cirka 65- 70 kWh/dag och molniga cirka 30-35 kWh/dag.

Vi har därmed fått ett nytt tak samt bidrar årligen med ett tillskott av förnyelsebar elenergi till det nordiska elnätet som inte kostar oss mer än amorteringskravet. Så min uppmaning till er läsare är att gå hem och se över era tak, är de mindre än fem år gamla så vad väntar ni på? Är taken äldre så investera i ett nytt tak med integrerade eller utanpåliggande solceller som bidrar till en mer hållbar energiförsörjning i samhället!

OSCAR ARLESTRAND

fastighetsingenjör energi
0560-160 61
oscar.arlestrand@torsby.se

Solceller på kommunförrådet i Torsby

Torsby kommun hakar på solcellståget, efter stora energibesparande åtgärder de senaste åren så sänker vi nu vår energibelastning ytterligare.

Torsby kommun arbetar aktivt med energibesparande åtgärder i vårt fastighetsbestånd. Under 2016 reducerades värmeförbrukningen med 2 470 000 kWh jämfört med 2010 och elanvändningen sänktes under samma period med nästan 1 440 000 kWh. Genom att installera solceller så kan vi reducera vårt behov av köpt elenergi ytterligare.

Vi planerar att investera i en 43 kWp solcellsanläggning placerad på kommunförrådet i Torsby som beräknas ge ca 34 000 kWh sol/år. Detta minskar belastningen på det europeiska elnätet som i gynnsamma förhållanden kan medföra en reduktion av marginalet d.v.s. den el som är dyrast att producera på elmarknaden och det är i dagsläget oftast el producerad via kol- och naturgaskraftverk.

Klimatpåverkan

Men solceller ger väl upphov till koldioxidutsläpp vid tillverkningen? Ja, det stämmer men om man tittar på koldioxidutsläppen ur ett livscykelperspektiv så är medianvärdet på koldioxidutsläpp från sol ca 50 g/kWh och kolkraft ligger runt 1000g/kWh.

Det som är värt att påpeka i dessa siffror är att de flesta solcellerna produceras i Kina och Tyskland där kolkraft varit en stor elproducent. Det svenska företaget SweModule räknar med att sina solceller har återbetalat sin koldioxidskuld redan efter fyra månader!

Vi bör minska vår gemensamma klimatpåverkan ytterligare, vi behöver inte göra allt själva men vad kan du tänka dig att göra för att bidra? Solceller, nytt värmesystem, mindre kött, eller kanske semesterresa i Sverige det här året? Vad du väljer att göra är inte det viktiga, huvudsaken är att vi alla bidrar med något.

Jag tror på solceller som ett medel att nå en mer hållbar utveckling men vad tror du på?

OSCAR ARLESTRAND

fastighetsingenjör energi

0560-160 61

oscar.arlestrand@torsby.se

Är inomhusluften ventilerad?

Det är viktigt att ventilationen i hus där människor vistas fungerar för att vi ska må bra och därför ska den kontrolleras med jämna mellanrum. Det görs bland annat genom en s.k. obligatorisk funktionskontroll (OVK). Här berättar vi lite om vad som gäller inom detta område.

Ventilation i byggander där människor vistas ska vara kontrollerad och godkänd. Ventilationssystemen i våra byggnader ska ta in ren och frisk luft och transportera bort gammal och dålig luft. Den obligatoriska funktionskontrollen är också viktig för att Sverige ska uppnå det nationella miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö", som bl.a. innebär att människor inte får utsättas för skadliga luftföroreningar, ljudnivåer och radonhalter eller oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

Vem har ansvar för vad?

Byggnadens ägare:

ska se till att anordningen drivs, fortlöpande ses över, sköts och underhålls så att den ger tillfredsställande skydd för säkerhet och hälsa vid användning, skötsel, underhåll, tillsyn och kontroll. Det är byggnadens ägare som också ska se till att fel och briser som upptäckts vid OVK åtgärdas omgående.

Miljö-, bygg- och räddningsnämnden:

är tillsynsmyndighet och ska övervaka att reglerna om OVK följs, och att besiktningsmän utanför sitt arbete på korrekt sätt. Om miljö-, bygg- och räddningsnämnden får in ett protokoll som visar att ventilationen inte är godkänd ska nämnden vidta åtgärder gentemot byggnadens ägare.

Besiktning

OVK ska göras innan ett ventilationssystem tas i bruk för första gången (s.k. första besiktning). För de flesta byggnader ska OVK sedan göras regelbundet, vart tredje eller var sjätte år (s.k. återkommande besiktning). För återkommande besiktingarna gäller följande intervall:

Vart tredje år:

- Förskolor, skolor, vårdlokaler och liknande oavsett typ av ventilation.
- Flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande med FT och FTX-ventilation

Vart sjätte år:

- Flerbostadshus, kontorsbyggnader och liknande md, F, FX och S-ventilation

Undantag från funktionskontrollen

Kravet på återkommande funktionskontroll gäller inte en- och tvåbostadshus med mekanisk frånluftsventilation med återvinning eller mekanisk från- och tilluftsventilation. För dessa krävs endast funktionskontroll vid nybyggnad och/eller nyinstallation.

Vill du veta mer?

Hör av dig till oss på miljö- och byggkontoret så får du veta vad som gäller för din byggnad.

Mer finns att läsa på t.ex.

www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken

www.funkis.se

www.svenskventilation.se

MALIN JONSSON

miljö- och byggchef
0560-160 84

malin.jonsson@torsby.se

Öppet hus & utställning om nya familjecentralen

En onsdag i mitten av maj bjöd vi in alla som ville till Mejeristen, höghuset i Torsby centrum, för att få veta mer om familjecentralen som byggs i anslutning till vårdcentralen och Torsby sjukhus.

Vi ville ge alla intresserade möjlighet att se ritningar på hur nya familjecentralen kommer att se ut både på insidan och utsidan, få veta mer om vad en familjecentral är och kunna ställa frågor. På plats fanns personal och politiker.

Familjecentralen - en verksamhet under uppbyggnad

Familjecentralen Torsby är en verksamhet under uppbyggnad. Sedan uppstarten i september 2015 så bedrivs verksamheten i olika lokaler. Den öppna förskolan och förebyggande socialtjänst finns i Mejeristen i Torsby tätort medan mödra- och barnhälsovård finns på vårdcentralen.

Nu snart en samlokaliserad familjecentral

Efter många års väntan har äntligen bygget av Torsbys familjecentral påbörjats och målet att bli en fullvärdig familjecentral med samordnade och samlokaliserade enheter för mödrahälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och förebyggande socialtjänst närmar sig. Familjecentralen byggs i om- och tillbyggda lokaler i anslutning till vårdcentralen.

Familjecentralen beräknas stå klar vid årsskiftet 2018/2019 och alla våra verksamheter kommer då att flytta in under ett tak. Om allt går enligt plan blir det invigning i samband med terminsstarten i januari 2019.

EVA-LENA UELTZHÖFER

projektledare/samordnare familjecentralen
070-254 87 56
eva-lena.ueltzhofer@torsby.se

”En nödvändighet för näringslivet och en fin service till medborgaren”

– Det här hade inte varit möjligt utan flyglinjen mellan Torsby och Arlanda.

Tack vare linjeflyget mellan Torsby och Arlanda har Kristina Rööhs från Rådombutiken utanför Torsby tätort nu kunnat utbilda sig till det hon drömt om. I drygt ett år har hon flugit till Stockholm minst en gång i månaden för att utbilda sig till ekologisk hudvårdsterapeut.

Efter gymnasiet på Stjerneskolan i Torsby har Kristina arbetat med ekonomi och läst enstaka kurser i ekonomi, men kände att hon inte var riktigt tillfreds och nöjd med vad hon ville göra och arbeta med. Hennes dröm om att starta eget inom hälsa och välbefinnande fanns kvar och i och med att hon fick veta att utbildningen till ekologisk hudvårdsterapeut hos Axelssons Gymnastiska Institut i Stockholm hade rekryterat Anna Irestig till huvudlärare bestämde hon sig. Sagt och gjort. Första juli i år är Kristina helt färdig ekologisk hudvårds-

terapeut. Hon har sedan september 2017 drivit sitt företag Klin By Kristina i Torsby centrum. Allt eftersom hon har examinerat i de många olika behandlingarna har hon gått från så kallade elevbehandlingar till vanliga behandlingar och arbetar nu fullt ut med sitt drömjobb.

– Vi trivs gott och vill bo här, min man, våra två barn och jag, och nu känns det fantastiskt roligt att jag är klar med min utbildning. Det hade inte varit möjligt för mig att utbilda mig till ekologisk hudvårdsterapeut utan flyget mellan Torsby och Arlanda. Det hade kostat mig alldeles för mycket tid att resa till Stockholm på annat vis, speciellt när min man arbetar i Norge under veckorna. Linjeflyget är verkligen en tillgång för både mig och andra företagare här i norra Värmland. Jag önskar bara att det fanns en tur och retur på söndagarna också, det

Kristina Rööhs på väg till Torsby flygplats för avresa mot Stockholm. Foto: Ulrika Andersson

skulle vara optimalt, säger Kristina Rööhs, som redan har i tankarna att hon kommer att vidareutbilda sig i Stockholm i framtiden.

Vad säger du, Torsbys flygplatsbyråchef Martin Berglund, är det möjligt att flyga en tur- och returväg på söndagarna också?

– Jag har diskuterat fler turer med både Trafikverket och flygbolaget och detta är något som de ställer sig positiva till. Problemet är att en söndagstur skulle kräva en extra besättning på grund av vilotid mellan flygningarna, med väldigt dyra biljetter som följd. Upphandlingen för kommande fyraårsperiod påbörjas under hösten, och när det blir klart så ska vi undersöka saken igen, säger Martin Berglund.

ULRIKA ANDERSSON

marknadsföringsstrateg

070-659 60 06

ulrika.andersson@torsby.se

TUAB

Torsby utveckling AB

Hej Tuabs nya vd Anna-Lena Carlsson, jag har förstått att det har skett en del förändringar i er organisation, hur då?

– Ja det stämmer. Tuab har fått ett nytt förändrat uppdrag av Torsby kommun. Den huvudsakliga förändringen är att vårt arbete med centrumutveckling nu flyttats från Tuab till den nystartade näringslivsföreningen i Torsby, där centrumutveckling vävs in i föreningens verksamhet. Tuab är fortsatt det lokala näringslivets och Torsby kommuns gemensamma näringslivsbolag som erbjuder rådgivning, service och information till nya och befintliga företag. Vi kommer fortsatt att arbeta i nära samarbete med Torsby kommuns näringslivsavdelning.

– Från och med april i år har jag gått in som ny vd i bolaget efter att vår tidigare vd Lina Sundberg gått vidare till annat arbete. Från och med mitten av april har Ingela Bönström Brusgård börjat arbeta som näringslivsutvecklare på Tuab i samband med att vår tidigare näringslivsutvecklare Åsa Gertling avslutade sin anställning. Ingela har en bakgrund som företagsrådgivare

i Säffle och Årjängs kommuner och de senare åren har hon arbetat som handläggare på Länsstyrelsen, med bland annat kommersiell service på landsbygden.

I samband med bolagstämman i slutet av april i år avtackades Per-Erik Svensson som ordförande och lämnade över ordförandeklubban till Marcus Jardler, vd på Rullarnas Personliga Assistans.

Hej Marcus Jardler, vem är du?

– Jag är född och uppväxt i Nora med mina föräldrar, som båda var egna företagare. Efter en trafikolycka 1995 blev jag rullstolsburen och 1996 flyttade jag till Torsby och började jobba på Frykcenter, där jag också träffade min fru och blev kvar. Vi trivs fint här och jag brinner för att driva företag. Jag driver sedan 2004 Rullarnas Personliga Assistans tillsammans med kollegan Christer Lind. Jag tackar och är stolt över det förtroende jag fått som ordförande i Tuab och ser mycket fram mot att bidra med mina erfarenheter.

ULRIKA ANDERSSON
marknadsföringsstrateg
070-659 60 06
ulrika.andersson@torsby.se

Anna-Lena Carlsson, Ingela Bönström Brusgård,
Per-Erik Svensson och Marcus Jardler
Foto: Ulrika Andersson

Hör gärna av dig

Välkommen att kontakta oss om du har frågor om att starta eget, utveckling av befintligt företag eller annat som rör företagande.

Ingela Bönström Brusgård,
näringslivsutvecklare
Ingela.bonstrom.brusgard@torsby.se
076-801 61 75

Anna-Lena Carlsson, vd
anna-lena.carlsson@torsby.se
076-816 57 42

Marcus Jardler, ordförande
marcus@rullarnas.se
0560-76 50 60

Bäst före eller sista förbrukningsdag?

Hur ska livsmedel vi köper egentligen märkas? Här kommer en liten resumé av de vanligaste frågorna. Enligt Livsmedelsverket slänger vi 19 kg ätbar mat per person och håller ut 26 kg via slasken, varje år. Här finns både miljömässiga och ekonomiska skäl att ha lite koll.

Bäst före-datum

Bäst före-datum innebär inte att en vara är farlig att äta om datumet passerats, men till det datumet ska varan hålla fullgod kvalitet om den hanterats och förvarats enligt tillverkarens anvisningar i obruten förpackning. En vara får säljas även om bäst-före har passerats. Ofta sänker butiken priset om bäst före-datum närmar sig eller har passerats. Varan ska dock fortfarande vara ätbar även om kvaliteten kan ha försämrats något.

Sista förbrukningsdag

Sista förbrukningsdag handlar däremot om hur länge ett livsmedel är säkert att äta. Sista förbrukningsdag sätts på varor som kan bli hälsovåd-

liga att äta om datumet passerats och trots att du förvarat varan rätt. Ett livsmedel som är märkt med sista förbrukningsdag får därför inte säljas efter att datumet passerats och inte heller ges bort.

Alla förpackade livsmedel, med några undantag, ska märkas med antingen bäst före eller sista förbrukningsdag, vanligtvis med dag-månad-år, i den ordningen. Är hållbarheten mindre än tre månader räcker det med dag och månad, är den längre än 18 månader räcker det att tillverkaren, som oftast är den som avgör hållbarheten, uppger vilket år varan bör användas. Däremot finns det inget krav att ange förpacknings- eller eventuell bakdag, det är frivilliga uppgifter.

Den som ansvarar för att det livsmedel du köper är säkert och håller förväntad kvalitet är såväl butiken där du köpt varan samt övriga led fram till att varan finns i butik.

Tänk på att även om du öppnat förpackningen och bäst före-datum passerats kan varan vara fullt ätlig. Lukta och smaka innan du slänger. Låt inte livsmedel stå framme alltför länge, lägg eller håll upp och sätt snabbt in i kyl/frys igen så förlänger du hållbarheten på resterande del av varan. Tar du med kylväska för temperaturkänsliga varor, särskilt när du handlar på sommaren, ser du också till att dina livsmedel håller längre.

Besöksadress

Samhällsbyggnadshuset,
Gustaf Lovéns gata 30, (Inre hamn)
651 84 Karlstad

Postadress och telefon

Konsumentrådgivningen
Karlstads kommun, 651 84 Karlstad
Tfn 054-540 46 90

E-post och webb

konsument@karlstad.se
www.karlstad.se/konsument

Torsby kommun köper tjänsten av Karlstads kommun för våra invånares räkning, så du som bor i Torsby kommun kan kostnadsfritt få hjälp från konsumentrådgivningen i Karlstad.

Text: Elisabeth Eklo
Foto: Ina Johansson

Foto: Cecilia Sjödén

Varma maj öppnade fibersäsongen

I maj startade grävmaskinerna igång för säsongen. Jag hoppas det blir en lång sommar och höst och kort vinter de närmaste två åren för vi har flera mil kabel att få ned i backen innan december 2020.

Utan transportfiber ingen anslutning

Många väntar otåligt på att få sina hus fiberanslutna, och flera av er har väntat i flera år. I Torsby tätort och Klarälvdalen finns transportfiber sedan tidigare, i övriga kommunen så krävs det att en transportfiber byggs för att du ska kunna få fiber in till ditt hus via ett områdesnät. Transportfibern bygger Torsby kommun i tre projekt med fastställda projekttider och med stöd från EU och Region Värmland. Sista projektet måste vara färdigställt till december 2020 och det är drygt 14 mil fiber kvar att bygga.

Får vi ingen fiber innan 2020 då?

Jodå. Det kommer att byggas mycket fastighetsfiber under 2018 och 2019, framförallt i Klarälvdalen men också i västra delen av kommunen som Östmark, Lämbacken och Lekvattnet. Några områden kommer att byggas först efter 2020 men det är nu du måste anmäla intresse. Ett fiberprojekt tar tid att genomföra och innan projekteringen kan börja måste man veta vilka som vill ha fiber.

I glesbygd behövs många

I våra glesbebyggda områden krävs det ett stort antal intresserade för att starta upp ett fiberprojekt så

vill du ha din fastighet fiberansluten, teckna avtal nu! Avtalet är inte bindande förrän du får en orderbekräftelse och då har du också två veckors ångerrätt.

Har du några frågor om bredbandsutbyggnaden är du alltid välkommen att kontakta mig! Jag har semester från 9 juli och är tillbaka igen den 13 augusti.

Jag önskar dig en riktigt skön sommar!

CECILIA SJÖDÉN

bredbandssamordnare/administrativ chef
0560-160 03
cecilia.sjoden@torsby.se

Val 9 september 2018

RIKSDAG KOMMUN LANDSTING

Är du ny som väljare?

Den 9 september är det val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige. Eftersom det bara är val vart 4:e år så är ni som röstar för första gången många. Att rösta innebär att ta chansen att påverka hur landet, kommunen och landstinget ska styras.

Ditt röstkort

En kort tid före valet får du ett röstkort hemskickat till dig. På röstkortet står det vilka val du får rösta i och vilket valdistrikt du tillhör. Ta vara på chansen du får att vara med och bestämma hur vårt land ska styras. Utifrån valresultatet bildas Sveriges regering, landstings- och kommunfullmäktige, och det är de partierna som kommer att fatta politiska beslut de fyra kommande åren. Om du röstar på den politiken du tror skulle vara bäst för Sverige är du med och påverkar vilka beslut som ska fattas. Den möjligheten har inte de som struntar i att rösta. Det är viktigt att rösta!

Valhemligheten – ingen ser hur du röstar

Du bestämmer själv hur du ska rösta, och vad eller vem du röstat på är hemligt. När du lämnat ifrån dig din röst till en röstmottagare kan ingen se hur du röstat, och du behöver inte heller berätta för någon.

Unga väljare

Du som fyller 18 år senast på valdagen får nu möjlighet att rösta för första gången. Ni som är unga väljare är många och därför har ni stor möjlighet att påverka valens utgång. Om det känns lite svårt eller konstigt att gå och rösta, gör det då tillsammans med andra. Gå med kompisarna eller fotbollslaget. Eller varför inte fråga din lärare om hela klassen kan gå och rösta på en lektion. Även om ni är flera som röstar samtidigt så röstar ni inte tillsammans. Ni behöver inte rösta på samma partier eller personer. Det du röstar på är din ensak.

Ny som väljare i Sverige?

Om du kommer från ett annat land och har blivit svensk medborgare får du rösta i alla tre valen om du är eller har varit folkbokförd i Sverige. Om du är medborgare i ett EU-land, Norge eller Island och folkbokförd i kommunen får du rösta i landstings- och kommunvalen. Om du inte har blivit svensk medborgare än, men har varit folkbokförd i Sverige i minst tre år får du rösta i landstings- och kommunvalen. Vilka val just du får rösta i kan du läsa på ditt röstkort.

Fråga gärna i röstningslokalen

Om det känns lite krångligt med de olika valen och vilka val du får rösta i får du gärna komma till en röstningslokal och fråga de som arbetar där om hjälp. De förklarar hur valet går till och vad du ska göra. Ni får gärna komma många tillsammans, vi är så glada för alla som kommer och vi som arbetar med val hjälper gärna till.

Även om du röstar ensam eller om ni är många som röstar samtidigt är det viktigt att du själv väljer vilka du röstar på. Du behöver inte berätta för någon hur du vill rösta, och du ska själv göra iordning din röst.

Förtidsröstning

Från 22 augusti är det möjligt att förtidsrösta. Det kan du göra i vilken förtidsröstningslokal du vill. Några av dem som ligger närmast dig finns angivna på röstkortet. Tänk på att ta med dig röstkortet och legitimation om du ska förtidsrösta.

Röstning på valdagen

Om du vill rösta på valdagen ska du gå till den vallokal som tillhör ditt valdistrikt. Det står också på röstkortet. Röstar du i vallokal på valdagen behöver du inte ha med dig röstkortet, men legitimationen är viktig.

Om du inte är hemma och kan gå till din vallokal på valdagen kan du förtidsrösta i en röstningslokal även då. Tänk på att kolla upp vilka röstningslokaler som är öppna där du befinner dig. Det kan du göra via valmyndighetens hemsida www.val.se. Precis som med övrig förtidsröstning så är det viktigt att du har med dig ditt röstkort och legitimation.

Valsedlar och kuvert

I alla röstnings- och vallokaler kommer det att finnas ett grundmaterial som gör att du kan genomföra ditt val. Du kommer säkert också att få en hel del material i brevlådan inför valet, exempelvis valsedlar med namn på, och de får du gärna använda när du röstar. När du röstar får du endast lägga en valsedel i varje kuvert, annars kommer rösten att vara ogiltig. Dina valkuvert lämnar du till en röstmottagare som arbetar där du röstar. Tänk på att ha med din legitimation. När du lämnat dina valkuvert har du röstat och din del av valet är färdig. Ingen kan se hur du röstat.

Har du funderingar?

Om du har frågor eller funderingar kring valet, val- och röstningslokaler, öppettider och annat är du välkommen att ringa valnämndens kansli på 0560-160 15. Detsamma gäller om du har tappat bort ditt röstkort. Då kan vi hjälpa dig att skriva ut ett nytt eftersom du behöver röstkortet om du vill kunna förtidsrösta. Vi svarar på alla möjliga frågor kring valet, så kontakta oss gärna.

På valmyndighetens hemsida www.val.se finner du ytterligare information om val i stort och på kommunens webbplats www.torsby.se/val finner du kommunens information om valet. På valmyndighetens sida finner du även information om valet på andra språk.

Om du har funderingar på vad de olika partierna står för finner du massvis med information på deras respektive hemsidor.

Hoppas att vi ses i valet!

JOHANNA LUNDKVIST

kommunsekreterare

0560-160 66

johanna.lundkvist@torsby.se

KICKI LECH

valhandläggare

0560-160 15

christina.lech@torsby.se

Föreningen Värmlands Säterkultur

Foto: Karin Jonsson

Föreningen bildades på Restaurang Nordvärmland i Ambjörby i mars i år. Det första uppdraget blev att genomföra en Sätterrunda i Norra Ny 16 juni, ett arv från det koncept som Norra Ny Utveckling utvecklat för att få markägarna att öppna sina sätrar för allmänheten. Värmland har under århundradena haft många sätrar och idag riskerar de att försvinna och kunskapen att gå förlorad, om inte insatser görs.

I vår del av Sverige är den odlade jorden begränsad till trånga dalgångar. Djurhållning var tidigare en viktig del av försörjningen. För att kunna odla mest möjligt på de begränsade åkerarealerna var det viktigt att djuren hölls borta. Sätrar etablerades därför i frodiga skogsområden där man hade gott om bete. Här kom de senare skogsfinnarna också att slå sig ned.

Runt om sätern byggdes en gårdsgård som skulle hålla djuren borta då det var viktigt att odla gräs till hö, eller som på några säterområden odla spannmål. Höet slogs och lagrades i lador för att köras hem till gården vintertid. Djuren som betade i skogen intill sätern mjölkades och man fick produkter som kunde lagras som smör, ost och

messmör, vilket gjorde att man kunde överleva under vintern, då korna sinade.

Många sätrar har med tiden blivit egna gårdar, men många har också växt igen. De säterområden vi har i området Torsby kommun är viktiga i förståelsen av det gamla bondesamhällets uppbyggnad och utveckling. När djuren försvann från våra gårdar började också de fina sätrarna att växa igen och husen förfalla.

Föreningen jobbar för att fler sätrar ska kunna överleva och utvecklas. Glädjande är också att länsstyrelsen är mycket positiv till den värmländska säterkulturen och har utarbetat en handlingsplan för dess framtid.

Vill du bli medlem och stötta säterkulturen i Värmland?
Sätt in medlemsavgiften 100 kr på bankgiro 537-5845 eller Swisha till 123-064-9566.

Vi som jobbar i styrelsen är Ingela Kåreskog ordförande, Hans Johnsson, Mats Kåreskog, Tomas Lindström och Eva Nordquist. Har du frågor hör gärna av dig till Ingela tfn 070-570 07 58 eller skriv till varmlandsaterkultur@gmail.com.

***I Torsby kommun finns över 300 föreningar.
En av dem är Föreningen Värmlands Säterkultur som här presenterar sig.***